

**Η Δράμα στην Καλλικρατική Περιφέρεια
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης**
Ο δρόμος προς τις ίσες ευκαιρίες και την ανάπτυξη

Εισηγήσεις Ενότητας «Αγροτική Ανάπτυξη»

Κανόνες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής

Σωτηρία Αλεξανδρίδου

Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης και Κτηνιατρικής, Π.Ε. Δράμας

Κανόνες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής.

Περίληψη

Η έντονα ιδιαίτερη ανάγκη των τελευταίων χρόνων για κατανάλωση αγροτικών προϊόντων που διακρίνονται για την ασφάλεια και την ποιότητά τους καθώς και η αειφόρος γεωργία, οδηγεί όλους τους εμπλεκόμενους στη διατροφική αλυσίδα, στην εφαρμογή προτύπων, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η ασφάλεια, η υγιεινή και η θρεπτικότητα των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων. Οι καταναλωτικές απαιτήσεις, οι μηχανισμοί διασφάλισης ποιότητας και ταυτόχρονα η διασφάλιση του εισοδήματος του παραγωγού, η μείωση περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις γεωργικές δραστηριότητες και η ανταπόκριση στις απαιτήσεις, κοινωνίας και καταναλωτών, για γεωργικά προϊόντα λιγότερο επιβαρυνμένα από σύνθετες χημικές ουσίες, οδήγησαν στον καθορισμό γενικών πρακτικών σε μια ευρύτερη περιοχή όπως την Ε.Ε.. Οι διαφορές σε κάθε περιοχή και χώρα είναι πολύ μεγάλες. Αυτό έχει οδηγήσει πολλές χώρες στον καταρτισμό δικού τους κώδικα σωστής γεωργικής πρακτικής, που να περιλαμβάνει και την περιβαλλοντική πτυχή της δραστηριότητας.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχει δημιουργήσει η γεωργική δραστηριότητα και την συνέχιση των θετικών λειτουργιών της, οι αγρότες θα πρέπει να εφαρμόζουν ορισμένες πρακτικές, οι οποίες ονομάστηκαν Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής. (Κ.Ο.Γ.Π.). Οι πρακτικές αυτές, σχεδόν όλες παλιές, που η έρευνα έδειξε ότι ήταν αποτελεσματικές εμπλουτίστηκαν, όπου χρειάστηκε, με νέες πρακτικές.

Οι Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής, που έχουν εκδοθεί μέχρι τώρα, περιλαμβάνουν ένα εξαιρετικά σοβαρό πλαίσιο θεμάτων, όπως τη σωστή χρήση λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, κτηνοτροφικών αποβλήτων, καλλιεργειών με άροτρο, τη σωστή και χωρίς σπατάλες χρήση νερού, την προώθηση των βιολογικών καλλιεργειών, τον κύκλο εργασιών/καλλιεργειών για βελτίωση του εδάφους, την προστασία της βιοποικιλότητας, την επιχορηγημένη βελτίωση της οικολογίας του χώρου και τη διαχείριση των γεωργικών και κτηνοτροφικών αποβλήτων

ΕΝΑ από τα πιο πολύτιμα κοινά αγαθά που μοιραζόμαστε στην Ευρώπη είναι η ποικιλία των διατροφικών συνηθειών μας. Η Ευρώπη είναι γνωστή για την ποικιλομορφία της γεωργίας της και των γεωργικών της προϊόντων, ποικιλομορφία που οφείλεται στο φυσικό της περιβάλλον και στις καλλιεργητικές μεθόδους που αναπτύχθηκαν με το πέρασμα των αιώνων. Η πράσινη πολιτική για τα τρόφιμα έχει σαν στόχο τη διατήρηση αυτής της κληρονομιάς.

Η γεωργία και η φύση αλληλοεπηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό. Με το πέρασμα των αιώνων η γεωργία συνέβαλε στη δημιουργία και στη διατήρηση μιας ποικιλίας πολύτιμων ημιφυσικών οικοτόπων, οι οποίοι σήμερα διαμορφώνουν τα πολλά τοπία στην ΕΕ και στεγάζουν μια πλούσια ποικιλία άγριων ζώων και φυτών.

Η γεωργία και η κτηνοτροφία είναι οι πιο παλιές δραστηριότητες του ανθρώπου, που επηρεάζουν και επηρεάζονται από το περιβάλλον. Σε χώρες όπως η Ελλάδα, διαμόρφωσαν το χώρο και τη ζωή μέσα σε αυτό. Η διάταξη των χωραφιών και των καλλιεργειών γύρω από τα χωριά, οι αναβαθμίδες για να καλλιεργηθούν οι πλαγιές, οι φυτοφράκτες για να προστατευτούν τα χωράφια, τα βοσκοτόπια και οι στάνες, διαμόρφωσαν το χώρο και αποτελούν την ύπαιθρο όπως την αντιλαμβανόμαστε. Η μορφή της υπαίθρου σε κάθε τόπο είναι διαφορετική και διαμορφώνεται

ανάλογα με τις καλλιέργειες, τον τρόπο που είναι χωρισμένα τα χωράφια, κλαδεμένα τα δέντρα, την κλίση του εδάφους, την ύπαρξη νερού ή όχι κλπ. Η γεωργία και η κτηνοτροφία με την πάροδο του χρόνου έχουν αλλάξει σημαντικά, λύνοντας πολλά προβλήματα δημιουργώντας, όμως άλλα. Οι αλλαγές που έφερε η μαζική χρήση των λιπασμάτων, των γεωργικών μηχανημάτων, των νέων αρδευτικών συστημάτων καθώς και η εγκατάλειψη παραδοσιακών τρόπων καλλιέργειας και εκτροφής των ζώων, έδωσαν νέα ώθηση στη γεωργία, η οποία αύξησε μεν το γεωργικό εισόδημα, αλλά παράλληλα δημιούργησε προβλήματα τόσο στην αγροτική εκμετάλλευση, όσο και στο ευρύτερο περιβάλλον της και επομένως στο κοινωνικό σύνολο.

Ο ρόλος του αγρότη, αναγνωρίζεται σε όλο του το εύρος, εκπληρώνει πολλές και διαφορετικές λειτουργίες, δεν περιορίζεται μόνο στην παραγωγή προϊόντων, αλλά επεκτείνεται και στην διαχείριση της υπαίθρου, στη διατήρηση της φύσης και τον τουρισμό και συνεπώς στην προστασία του περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του χώρου της υπαίθρου.

Ο αγρότης θα πρέπει με τις δράσεις του να στοχεύει στην μείωση των προβλημάτων που δημιουργούν η γεωργία και η κτηνοτροφία, αλλά και στην διατήρηση των καλών υπηρεσιών της γεωργίας προς το κοινωνικό σύνολο.

Η αειφόρος γεωργία προϋποθέτει δραστηριότητες που διασφαλίζουν την ικανότητα να παράγονται προϊόντα στο διηνεκές χωρίς να προκαλείται βλάβη στην οικολογία του χώρου. Ο γεωργός, δηλαδή θα πρέπει, να μπορεί να συνδυάζει τη μακρόχρονη προστασία της ποιότητας του εδάφους μαζί με κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες απαραίτητους για τη επιβίωσή του.

Η σωστή γεωργική συμπεριφορά όσον αφορά το περιβάλλον (φυσικό και κοινωνικό) πρέπει να διασφαλίζει τρία πράγματα: Οικονομικό κέρδος για το γεωργό, αειφορία και προστασία του περιβάλλοντος, και προστασία της ποιότητας ζωής και ευημερία της κοινωνίας

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων η ΚΓΠ είχε πάντοτε και εξακολουθεί να έχει σαφείς λόγους ύπαρξης. Εξελίσσεται συνεχώς, προσαρμοζόμενη στις μεταβαλλόμενες ανάγκες τόσο της γεωργίας όσο και της κοινωνίας στο σύνολό της.

Η σημερινή ΚΓΠ επιδιώκει στρατηγικούς στόχους όπως μια γεωργία που θα είναι ανταγωνιστική στις παγκόσμιες αγορές, θα συμμορφώνεται προς πολύ αυστηρά πρότυπα προστασίας του περιβάλλοντος, ασφάλειας των τροφίμων και καλής μεταχείρισης των ζώων, στο πλαίσιο μιας αειφόρου και δυναμικής αγροτικής οικονομίας. Η σημερινή ΚΓΠ αποτελεί πολιτική επιλογή της κοινωνίας μας να συνεχίσει την ενίσχυση της γεωργίας της ΕΕ ικανοποιώντας παράλληλα τις προσδοκίες των πολιτών, των φορολογούμενων και των καταναλωτών με την ελάχιστη στρέβλωση του διεθνούς εμπορίου.

Για να λάβουν άμεσες ενισχύσεις, οι γεωργοί οφείλουν να τηρήσουν ορισμένους κανόνες – κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής, οι οποίοι αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος, την ασφάλεια των τροφίμων, την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, τη δημόσια υγεία, την υγεία των φυτών και την κατάσταση στην οποία διατηρείται η γεωργική γη.

Οι Κώδικες αναλυτικότερα παρεμβαίνουν στις ακόλουθες (γεωργικές και κτηνοτροφικές) δραστηριότητες:

1. Διαχείριση εισροών
2. Κατεργασία του εδάφους
3. Αμειψισπορά
*Η πρακτική της αμειψισποράς αφορά μόνο τις ετήσιες καλλιέργειες, αροτραίες και κηπευτικά.
Όλες οι άλλες δραστηριότητες αφορούν όλους τους τύπους των καλλιεργειών.*
4. Λίπανση
5. Διαχείριση υδάτινων πόρων
6. Φυτοπροστασία
7. Προστασία του περιβάλλοντος, Διαχείριση αυτοφυούς χλωρίδας
8. Συγκομιδή
9. Διαχείριση υπολειμμάτων καλλιέργειας
10. Διαχείριση απορριμμάτων.
11. Σήμανση ζώων
12. Την διαχείριση των βοσκοτόπων
13. Την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων
14. Την διαχείριση αποβλήτων της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Επιπλέον, για την περίπτωση ορισμένων περιοχών ή ζωνών (Οικολογικά ευαίσθητες περιοχές) καθορίζονται Ειδικές περιπτώσεις, όπου ισχύουν πρόσθετοι Κώδικες.

1. Ευπρόσβλητες ζώνες της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, ΚΥΑ (ΦΕΚ) 1575/Β/5.8.1999
2. Ζώνες ελλειμματικού υδατικού ισοζυγίου με προβλήματα εξάντλησης ή υπαλμύρωσης των υπογείων υδροφορέων.

Εάν οι γεωργοί δεν τηρούν τους εν λόγω κανόνες, δεν μπορούν να λάβουν το σύνολο των άμεσων ενισχύσεων τις οποίες δικαιούνται.

Συμπεράσματα

Απαιτείται επιχειρησιακός και στρατηγικός σχεδιασμός έτσι ώστε να:

- Αξιοποιηθεί η κοινωνική και διαρθρωτική ποικιλομορφία των αγροτικών περιφερειών
- να στηριχθεί και να προωθηθεί ο αγροτικός δυναμισμός
- να προωθηθούν καινοτόμες δράσεις ανάπτυξης
- μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής
- να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα με την δημιουργία προϊόντων προστιθέμενης αξίας
- να αυξηθεί το γεωργικό εισόδημα και
- να εξασφαλιστεί η παροχή δημοσίων αγαθών

Σωτηρία Αλεξανδρίδου

Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης και Κτηνιατρικής, Π.Ε. Δράμας

Βιβλιογραφία

1. 568/20/01/2004, Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας - Οικονομικών, Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης Αποκέντρωσης, Θ Γεωργίας.
2. (2006/144/ΕΚ), Απόφαση Συμβουλίου της 20ής Φεβρουαρίου 2006 σχετικά με κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για την αγροτική ανάπτυξη (περίοδος προγραμματισμού 2007-2013), L 55/20 EL Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 25.2.2006
3. http://ec.europa.eu/agriculture/capexplained/index_el.htm
4. <http://www.minagric.gr/greek/index.shtml>